

Tiešsaistes seminārs par jauno licencēšanas kārtību darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem 2021. gada 22. aprīlī

Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs seminārā iepazīstinās ar:

izmaiņām licencēšanas
kārtībā (MK noteikumu
Nr.65 prasībām)

svarīgākajiem aspektiem,
iesniedzot iesniegumu
e-pakalpojumā

izmaiņām Valsts
vides dienesta
tīmekļvietnē
(tiešsaistē semināra
ierakstā)

Valsts vides
dienests

Jaunā licencēšanas kārtība (MK noteikumu Nr.65 prasības)

**Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centra
22.04.2021. seminārs**

Valsts vides
dienests

Likuma grozījumi un jaunie licencēšanas noteikumi

- Grozījumi likumā «Par radiācijas drošību un kodoldrošību» pieņemti 10.12.2020.
<https://likumi.lv/ta/id/12484-par-radiacijas-drosibu-un-kodoldrosibu>
- Jaunie Ministru kabineta 28.01.2021. noteikumi Nr.65 «**Darbību ar jonizējošā starojuma avotiem paziņošanas, reģistrēšanas un licencēšanas noteikumi**» stājās spēkā 01.02.2021.
<https://likumi.lv/ta/id/320612-darbibu-ar-jonizejosa-starojuma-avotiem-pazinosanas-registresanas-un-licencesanas-noteikumi>

Jaunie noteikumi aizstāj MK 22.12.2015. noteikumus Nr.752 «Kārtība, kādā licencē un reģistrē darbības ar jonizējošā starojuma avotiem»

Valsts vides
dienests

Galvenās izmaiņas

- Iesniegumi un ikgadējie pārskati jāiesniedz, izmantojot **e-pakalpojumus**
- Pilnveidota diferencētā pieeja darbību ar JSA licencēšanā
- Precizētas kvalifikācijas prasības darbu vadītājam
- Iekļauta prasība par darbību ar JSA pamatojumu
- Papildinātas prasības eksperta atzinumam
- Atvieglota radioaktīvo vielu nesaturošu JSA likvidēšanas kārtība
- Iekļautas prasības demontāžas un likvidēšanas plānam
- Mazināts slogs – paziņojamās darbības, brīvas formas iesnieguma iesniegšana un samazināta valsts nodeva atsevišķiem grozījumiem

Valsts vides
dienests

Definīcijas (1)

- Likumā iekļautas jaunas definīcijas - apstarošanai pakļauts darbinieks, darbu vadītājs, dozas limits, radioaktīvs materiāls, slēgts starojuma avots
- Likumā precizētas definīcijas – jonizējošā starojuma avots un operators
- Arī jaunajos noteikumos Nr.65 iekļautas definīcijas – apstarošana nemedicīniskā attēlveidošanas nolūkā un paātrinātājs

Valsts vides
dienests

Definīcijas (2)

- Operators - **fiziskā vai juridiskā persona**, kurai ir licence darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem vai kura ir reģistrējusi darbības ar jonizējošā starojuma avotiem un **ir atbildīga** par darbībām, radiācijas drošību un kodoldrošību tās kontrolētajā zonā
- Darbu vadītājs — **persona, kura ir kompetenta** jautājumos par aizsardzību pret jonizējošo starojumu darbā ar jonizējošā starojuma avotiem, kā arī minēto aizsardzības **pasākumu uzraudzībā un īstenošanā**
- Apstarošanai pakļauts darbinieks — persona, kura pakļauta apstarošanai darba vietā un kuras saņemtās **dozas var pārsniegt kādu no iedzīvotājiem noteiktajiem dozu limitiem** konkrētā periodā

Valsts vides
dienests

Operatora pienākumi

- Likuma 13.pantā operatora pamatpienākumi, piemēram, 3) Operators nodrošina, lai **ikviens cilvēks, kas atrodas** (iepriekš – ikviena persona, kas strādā) operatora kontrolētajā zonā, ir aizsargāts pret jonizējošā starojuma iedarbību
- Likuma 18.pantā papildināts, ka personas vecumā no 16 līdz 18 gadiem, ko darbībās ar jonizējošā starojuma avotiem drīkst iesaistīt tikai mācību nolūkā, operatora kontrolētajā zonā drīkst atrasties **tikai darbu vadītāja uzraudzībā**

Valsts vides
dienests

Diferencētā pieeja darbību ar JSA licencēšanā (1)

- Vadlīnijās Nr.7 atsevišķa lapa ar visu darbību uzskaitījumu
- Atzīmētas izmaiņas no 01.02.2021.
- (attēls tikai kā piemērs, šī pati lapa atrodama vadlīnijās Nr.7 <https://www.vvd.gov.lv/lv/vadlinijas-licencesana-un-registresana>)

1. Paziņojamās, reģistrējamās un licencējamās darbības

Darbības, kurām nav nepieciešama paziņošana, reģistrēšana vai licencēšana
(MK noteikumu Nr. 65 3. un 4. punkts)

MK noteikumu Nr. 65 3. punktā noteikti JSA, kuriem **paziņošana, reģistrēšana vai licencēšana nav nepieciešama.**

Paziņošana, reģistrēšana vai licencēšana nav nepieciešama arī šādām darbībām ar **radioaktīvo vielu nesaturošiem JSA (t.sk. rentģeniekārtām):**

- iegāde
- transportēšanai vai pārvietošana
- ieviešana no un izvešana uz Eiropas Savienības dalībvalsti
- imports, eksports, tranzīts **(no 01.02.2021.!).**

**Paziņojamās darbības
(MK noteikumu Nr. 65 6. punkts) (no 01.02.2021.!).**

- 1) plānota radiofarmaceutisko preparātu ražošanas, kodolmedicīnisko manipulāciju vai radioterapeitisko manipulāciju veikšanas vai paātrinātāja lietošanas uzsākšana
- 2) radioaktīvās vielas nesaturoša JSA glabāšana, ja avotu pēc tā iegādes paredzēts glabāt ilgāk nekā vienu mēnesi
- 3) stacionārās analītiskās rentģeniekārtas lietošana (tai skaitā rentģendifraktometra vai rentģenspektrometra lietošana), kuru maksimālā elektriskā lauka potenciālu starpība nepārsniedz 100 kV

**Reģistrējamās darbības
(MK noteikumu Nr. 65 7. punkts)**

- 1) radioaktīvās vielas nesaturoša JSA tirdzniecība, izsaičīga demonstrācija, kalibrēšana, testēšana vai citi līdzīgi mērķi bez paredzētas lietošanas darbības
- 2) darbības ar JSA zobārstniecībā
- 3) radioaktīvās vielas nesaturoša JSA – osteodensitometrijas vai mamogrāfijas iekārtas – lietošana medicīniskajā apstarpēšanā
- 4) radioaktīvās vielas nesaturoša JSA lietošana nemedicīniskajā apstarpēšanā, ja darbības tiek veiktas noteiktā telpā atbilstoši telpas plānam (montāžas plānam)
- 5) darbības JSA, kas satur radioaktīvu materiālu tā radioaktivitātes izmantošanai, – radioaktīvu avotu, ja tā kopējā radioaktivitāte ir vienāda vai pārsniedz noteikumu 1. pielikumā noteikto izpēmuma limitu ne vairāk kā 10^3 (ieskaitot) reizes
- 6) citas darbības ar JSA, kas neatbilst noteikumu 3., 4. un 6. punktam un likumā "Par radiācijas drošību un kodoldrošību" noteiktajām darbībām, kurām nepieciešama licencēšana

**Licencējamās darbības
(likuma "Par radiācijas drošību un kodoldrošību" 11. pants)**

- 1) radioaktīvās vielas nesaturošu JSA lietošana nemedicīniskajā apstarpēšanā, ja darbības tiek veiktas dažādās telpās bez noteikta telpas plāna (montāžas plāna), ārpus ēkām vai uzpēmuma teritorijas
- 2) radioaktīvās vielas nesaturošu JSA – datortomogrāfijas iekārtu un elektronu paātrinātāju – lietošana nemedicīniskajā apstarpēšanā
- 3) radioaktīvās vielas nesaturošu JSA apkalpošana (tehniskā apkope), tehnisko parametru pārbaudes, uzstādīšana, remonts, demontāžas un likvidēšanas pakalpojumu sniegšana
- 4) darbības ar JSA medicīnā
- 5) darbības ar radioaktīvās vielas saturošiem JSA vai tādiem JSA, kas savas darbības rezultātā rada radioaktīvās vielas, ja to kopējā radioaktivitāte vairāk nekā 10^3 reizes pārsniedz limitus, kuru dēļ nepieciešama reģistrācija darbībām ar jonizējošo starojuma avotiem
- 6) darbības ar medicīniskām un nemedicīniskām radioloģiskām ierīcēm, apzināti apstarpējot cilvēku nemedicīniskā attēlveidošanas nolūkā, ko veic saskaņā ar pamatotu izvērtējumu **(no 01.02.2021.!).**
- 7) apzināta radioaktīvo vielu pievienošana precū, tai skaitā zāļu, ražošanā vai izgatavošanā un šādu precū imports **(no 01.02.2021.!).**

Valsts vides
dienests

Diferencētā pieeja darbību ar JSA licencēšanā (2)

Noteikumu
3.-4.punkts

- Darbības, kurām nav nepieciešama paziņošana, reģistrēšana vai licencēšana

Radioaktīvo vielu nesaturošu JSA imports, eksports, tranzīts (no 01.02.2021.)

Noteikumu
6.punkts

- Paziņojamās darbības, kurām nav nepieciešama licence vai reģistrācijas apliecība

Visas darbības jaunas no 01.02.2021.

Noteikumu
7.punkts

- Reģistrējamās darbības

Nav izmaiņu

Likuma
11.pants

- Licencējamās darbības

Divas jaunas licencējamas darbības no 01.02.2021.!

Valsts vides
dienests

Diferencētā pieeja darbību ar JSA licencēšanā (3)

- Jaunās licencējamās darbības
 - 1) apzināta radioaktīvo vielu pievienošana preču, tai skaitā zāļu, ražošanā vai izgatavošanā un šādu preču imports
 - 2) darbības ar medicīniskām un nemedicīniskām radioloģiskām ierīcēm, apzināti apstarojot cilvēku nemedicīniskā attēlveidošanas nolūkā, kuras veic saskaņā ar pamatotu izvērtējumu
- Ja operators veic apzinātu cilvēku apstarošanu nemedicīniskā attēlveidošanas nolūkā ar medicīnisku radioloģisku ierīci, ne vēlāk kā līdz 30.06.2021. iesniedz iesniegumu par grozījumu veikšanai licencē

Valsts vides
dienests

Paziņojamās darbības ar JSA

- Plānota radiofarmaceutisko preparātu ražošanas, kodolmedicīnisko manipulāciju vai radioterapeitisko manipulāciju veikšanas vai paātrinātāja lietošanas uzsākšana (paziņo vismaz **6 mēnešus pirms**)
- Radioaktīvās vielas nesaturoša JSA glabāšana, ja avotu pēc tā iegādes paredzēts glabāt ilgāk kā vienu mēnesi (paziņo **30 dienu laikā pēc iegādes**)
- Stacionāras analītiskās rentgeniekārtas, tai skaitā rentgendifraktometra vai rentgenspektrometra, kuru maksimālā elektriskā lauka potenciālu starpība nepārsniedz 100 kV, lietošana (paziņo **vismaz 10 darbdienas pirms**)

Valsts vides
dienests

Paziņošanas kārtība

- E-pakalpojumā brīvas formas iesniegums, iesniegšanas iemesls «Iesniegums darbību paziņošanai»
- Iesnieguma saturs MK noteikumu Nr.65 4.pielikuma I daļā
- Valsts nodeva par darbību paziņošanu nav jāmaksā!
- RDC izskata 10 darbdienu laikā. Ja viss kārtībā, iekļauj datubāzē un e-pakalpojumā iesnieguma statusu maina uz «Pieņemts». Ja tomēr nepieciešama licence vai reģistrācija, nosūta vēstuli!

Valsts vides
dienests

Paziņotāja pienākumi

- Ja veic tikai paziņojamas darbības, tātad **nav operators!**
Neattiecas prasības operatoram, darbu vadītājam, darbiniekiem
- Pienākumi noteikti MK noteikumu Nr.65 13.punktā – nodrošināt JSA drošu ekspluatāciju un glabāšanu, pildīt ražotāja prasības u.c.
- Pēc darbību izbeigšanas jāpaziņo RDC
- Likuma 31.pantā paredzēts naudas sods par darbību veikšanu bez paziņošanas

Valsts vides
dienests

Darbu vadītājs medicinā

- Zobārstniecībā izmaiņu nav
- Radiodiagnostikā:
 - Papildus var būt radiologa asistents ar vismaz 7 gadu pieredze
 - Ja ir medicīnas fiziķis, jābūt Latvijas Ārstniecības personu profesionālās organizāciju savienības izsniegtam ārstniecības atbalsta personas sertifikātam
- Radioterapijā - ja ir medicīnas fiziķis, jābūt Latvijas Ārstniecības personu profesionālās organizāciju savienības izsniegtam ārstniecības atbalsta personas sertifikātam

Valsts vides
dienests

Darbu vadītājs nemedicinā

- Iepriekš bija prasība par augstāko izglītību un 1 vai 3 gadu pieredze (atkarībā no dozas jaudas). Šobrīd paliek prasības izglītībai, visiem prasība par vismaz 1 gada pieredzi
- Iepriekš, ja ir JSA, kura apkalpošana neparedz tiešu darbinieku klātbūtni un dozas jauda mazāka par $1 \mu\text{Sv/h}$ (1 m attālumā), bija prasība par vispārējo vidējo vai profesionālo vidējo izglītību un 1 gada pieredzi. Šobrīd paliek prasības izglītībai, bet vairs nav prasības minimālajai pieredzei
- Vairs nav prasību darbinieku izglītībai

Valsts vides
dienests

Darbību ar JSA pamatojums (1)

- Viens no radiācijas drošības pamatprincipiem likumā - darbības ar JSA ir pieļaujamas, ja sasniegtais pozitīvais rezultāts pārsniedz negatīvo ietekmi vai zaudējumus, ko rada darbības ar jonizējošā starojuma avotiem
- Jaunajos noteikumos - lai saņemtu licenci vai reģistrācijas apliecību, iesnieguma iesniedzējs nodrošina darbību ar JSA pamatotību, ņemot vērā darbinieku un iedzīvotāju, kā arī pacientu apstarošanu, lai indivīdu vai sabiedrības labums, ko sniedz šādas darbības ar JSA, ir lielāks par iespējamo kaitējumu veselībai

Valsts vides
dienests

Darbību ar JSA pamatojums (2)

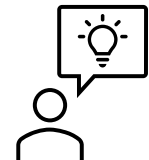
- Pamatojuma aprakstu ietver eksperta atzinumā
- Precizēts eksperta atzinuma nosaukums - eksperta atzinums par to, ka ... un plānotās darbības ar jonizējošā starojuma avotu ir pamatotas ...
- Prasības pamatojumam nemedicīniskās attēlveidošanas veikšanai, kā arī preču ražošanai vai importēšanai
- Operatoram pienākums nodrošināt pamatojuma atkārtotu izvērtēšanu, pieaicinot ekspertu, ja JSA lietošanas laikā rodas jauni un nozīmīgi pierādījumi par šo darbību efektivitāti vai iespējamajām sekām vai kļūst pieejama jauna un svarīga informācija par citām metodēm un tehnoloģijām

Valsts vides
dienests

Eksperta atzinums

- Reģistrējamām darbībām sākotnējais eksperta atzinums, licencējamām arī atjaunots eksperta atzinums (lai saņemtu atkārtoti licenci)
- Eksperta atzinums nav nepieciešams licences saņemšanai **radioaktīvās vielas nesaturošu JSA** apkalpošanai (tehniskai apkopei), uzstādīšanai, remontam, demontāžas un likvidēšanas pakalpojumu sniegšanai. Tātad visiem citiem ir – arī radioaktīvo avotu apkalpotājiem
- MK noteikumu projektā «Radiācijas drošības ekspertu un medicīnas fizikas ekspertu noteikumi» ietvertas minimālās prasības eksperta atzinuma saturam (plānots pieņemt līdz 01.07.2021.)

Valsts vides
dienests

Radioaktīvo vielu nesaturoša JSA likvidēšana

- Var veikt likvidēšanas operators vai operators, kurš radioaktīvo vielu nesaturošo JSA izmantojis savā darbībā
- Likvidēšanas aktā iekļauj informāciju par JSA, personu, kas veikusi likvidēšanu, likvidēšanas rezultātu
- Likvidēšanas operators 5 darbdienu laikā pēc likvidēšanas iesniedz operatoram likvidēšanas aktu
- Vairs nav paziņojumu par nodomu likvidēt un likvidēšanas operatoram likvidēšanas akts nav jāiesniedz RDC, to iesniedz operators kopā ar iesniegumu grozījumiem
- Ministru kabineta 03.01.2002. noteikumi Nr.5 «Radioaktīvās vielas nesaturošu jonizējošā starojuma iekārtu likvidēšanas kārtība» ir zaudējuši spēku

Valsts vides
dienests

Demontāžas plāns un ziņojums

- Attiecas uz operatoriem, kuru darbību rezultātā var rasties radioaktīvi atkritumi vai var tikt radioaktīvi piesārņota teritorija, ēkas vai citas ar JSA lietošanu saistītas iekārtas
- Demontāžas plāna un ziņojuma saturs 3.pielikumā
- Sākotnējais plāns - pirms licences saņemšanas lietošanai. Operators pārskata un papildina plānu ne retāk kā reizi 5 gados
- Noslēguma plāns - pirms licences saņemšanas likvidēšanai. Lai izslēgtu no licences likvidēto JSA - ziņojums par demontāžu un likvidēšanu
- Operatori, kuriem līdz 31.01.2021. nav izstrādāts sākotnējais plāns, jāiesniedz RDC līdz 31.12.2021.

Valsts vides
dienests

Augstas aktivitātes radioaktīvo avotu imports, eksports (1)

- Augstas aktivitātes radioaktīvo avotu (HASS) limiti noteikti MK noteikumos Nr.149, Latvijā šobrīd 4 avoti
- Ievešanas un izvešanas uz ES dalībvalstīm kārtību nosaka Padomes Regula (Euratom) Nr.1493/93 (1993. gada 8. jūnijs) par radioaktīvo vielu pārvadājumiem starp dalībvalstīm <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A31993R1493>
- Jaunajos noteikumos iekļauta kārtība importam un eksportam saskaņā ar Starptautiskās atomenerģijas aģentūras Code of Conduct Vadlīnijām par radioaktīvo avotu importu un eksportu <https://nucleus.iaea.org/sites/ns/code-of-conduct-radioactive-sources/guidance/SitePages/Home.aspx>

Valsts vides
dienests

Augstas aktivitātes radioaktīvo avotu imports, eksports (2)

- Ja plāno eksportēt, RDC iesniedz saņēmēja valsts radiācijas drošības kontroles un uzraudzības institūcijas saskaņojumu par to, ka institūcija ir informēta par plānoto avota importu
- Ja plāno importēt, saņem RDC saskaņojumu. RDC saskaņojumu var izmantot vairākiem pārvadājumiem līdz 3 gadiem
- 5 dienas pirms pārvadājuma informē saņēmēja valsts radiācijas drošības kontroles un uzraudzības institūciju un RDC

Valsts vides
dienests

Brīvas formas iesniegums, samazināta valsts nodeva

Operators iesniedz brīvas formas iesniegumu grozījumu veikšanai:

- JSA statusa maiņa no lietošanas uz glabāšanu, JSA atsavināts vai likvidēts, JSA iznomāts
- papildus - mainījis komersanta veidu, mainījis nosaukumu vai juridisko adresi
- Nav jāveic grozījumi par fiziskas personas deklarētās dzīvesvietas adreses maiņu!

Valsts nodevu par grozījumiem 10 eur apmērā maksā

- papildus - mainot JSA glabāšanas adresi, rentgenlampas vai augstsprieguma ģeneratora maiņas gadījumā

Valsts vides
dienests

Noteikumu pielikumi

- Iesniegumu saturs noteikts 4.pielikumā, bet vairs nav veidlapu formu (iepriekš bija 3.pielikums). Atsevišķi pielikumi, kas paredzēti tikai licences iesniegumā (piemēram, par fiziskās aizsardzības plānu, avāriju plānu u.c.)
- Nav vairs pielikuma par valsts nodevām, iekļauts noteikumu tekstā (iepriekš bija 4.pielikums)
- Pārskatu saturs noteikts 6.pielikumā – nav vairs veidlapu. Papildināts, ka III. pārskatā jāsniedz informācija par transportētajiem avotiem

Valsts vides
dienests

Svarīgākie aspekti, iesniedzot iesniegumu e-pakalpojumā

**Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centra
22.04.2021. seminārs**

Valsts vides
dienests

E-pakalpojumi

- E-pakalpojumi VVD mājaslapā
<https://www.vvd.gov.lv/lv/pakalpojumi/valsts-vides-dienesta-informacijas-sistema-tulpe>
- E-pakalpojumu lietošanas rokasgrāmata
- RDC videopamācības
<https://www.vvd.gov.lv/lv/vadlinijas-licencesana-un-registresana>

Pakalpojumi

- E-pakalpojumu portāls
- E-pakalpojumu lietošanas rokasgrāmata
- Visi pakalpojumi
- Atskaišu, iesniegumu un veidlapu formas
- DRN aprēķinu kalkulators

Videopamācības jauno e-pakalpojumu lietošanai

- [Kā pieslēgties e-pakalpojumiem?](#) (youtube)
- [Kā iesniegt iesniegumu licences vai reģistrācijas apliecības darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem saņemšanai?](#) (youtube)
- [Kā iesniegt ikgadējos pārskatus Radiācijas drošības centram?](#) (youtube)
- [Iesnieguma iesniegšana reģistrācijas apliecībai darbībām ar zobārstniecības rentģeniekārtām \(failiem.lv\)](#)
- [Ikgadējā pārskata iesniegšana zobārstniecības operatoriem \(failiem.lv\)](#)

Valsts vides
dienests

Pieslēgšanās e-pakalpojumiem

- Autorizācija pieejama tikai kā privātpersonām!

Valsts vides
dienests

Iesnieguma iesniegšana operatora vārdā

1. Paraksttiesīgā persona lietotāja profilā pievieno uzņēmumu, norādot uzņēmuma reģistrācijas numuru
2. Svarīgi augšējā kreisajā stūrī pelēkajā logā izvēlēties atbilstošo uzņēmumu
3. Visbeidzot klienta profilā jāpievieno kontaktpersona, norādot personas kodu un tiesības "iesniegt" (tas nav nepieciešams, ja Jūs pats esat paraksttiesīgā persona)

Valsts vides
dienests

Iesnieguma iesniegšana operatora vārdā - pilnvara

- Ja kontaktpersonas pievienošana nav iespējama, nepieciešams VVD atsūtīt pilnvaru kā norādīts <https://www.vvd.gov.lv/lv/pakalpojumi/valsts-vides-dienesta-informacijas-sistema-tulpe>
- Tas attiecas arī uz valsts un pašvaldības iestādēm!
- VVD nosūta automātisku atbildes e-pastu par iesniegtā dokumenta (pilnvaras) saņemšanu un 1-2 darba dienu laikā nosūta otru e-pastu par kontaktpersonas pievienošanu

Ieteicamais pilnvaras paraugs:

IS TULPE pilvaras paraugs

Valsts vides
dienests

Tiesības iesniegt un tiesības tikai sagatavot

- Klienta profilā pievienojot kontaktpersonu vai sagatavojot pilnvaru, jāpievērš uzmanība tiesībām – iesniegt vai tikai sagatavot iesniegumu
- «Tiesības sagatavot» nozīmē, ka sākumā jāizveido iesnieguma melnraksts un klienta profilā kontaktpersonai jāpievieno konkrētais iesniegums
- Kontaktpersona redzēs tikai šo iesniegumu, varēs labot un saglabāt, bet ne iesniegt

▼ Kontaktpersonas					Darbības
Vārds, uzvārds	Personas kods	e-pasts	talrunis	Loma	
DENISS PAVLOVS		deniss.pavlovs@vvd.gov.lv	67084229	Tiesības sagatavot	Pievienot iesniegumu Labot Dzēst

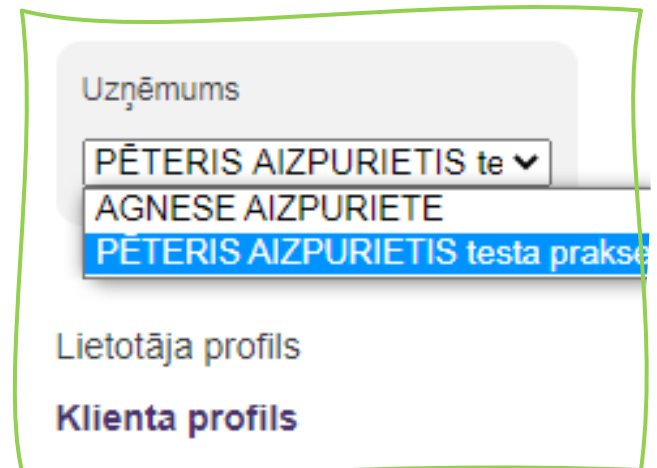
► Pievienot kontaktpersonas

Valsts vides
dienests

Lietotāja un klienta profils

- Lietotājs - fiziskā persona jeb darbinieks, kas aizpilda iesniegumu
- Klients - uzņēmums jeb operators
- Uz klienta profilā norādīto e-pastu tiek sūtīta izsniegtā licence, vēstule u.c. sarakste
- Jāpievērš uzmanība, lai augšējā kreisajā stūrī pelēkajā logā ir izvēlēts uzņēmums, pirms klienta profila aktualizēšanas!
- Operatoram – fiziskai personai (piemēram, zobārstam) jāaizpilda gan lietotāja, gan klienta profils

Valsts vides
dienests

Iesnieguma aizpildīšana un pielikumu pievienošana

- Jāpievērš uzmanību iesnieguma veidam un aizpildāmajām sadaļām - jauna JSA iekļaušanai jāaizpilda visa informācija par JSA (rentgeniekārtu, radioaktīvo avotu)
- Jāizvēlās atbilstošie iesnieguma pielikumi kā noteikumos
- Katrs pielikums nav jāparaksta ar elektronisko parakstu, bet kvalitātes nodrošināšanas programmai jābūt apstiprinātai

Iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam

Iesniegums dabas resursu lietošanas atļaujas saņemšanai

Režotāņu atbildības sistēmas

Dokumenti

Tips 5.1.1. tehniskā dokumentācija

- 5.1.1. tehniskā dokumentācija
- 5.1.2. veikto pārbaūžu pārskati (elektrodrošības pārbaude, tehnisko parametru pārbaude, pacientu dozas mērītāja pārbaude)
- 5.1.3. informācija par noslēgtajiem ārpakalpojuma līgumiem
- 5.1.4. informācija par īpašuma vai lietošanas tiesību iegūšanas pamatu
- 5.1.5. operatora civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas polise
- 5.2.1. darba vietas monitoringa pārskats
- 5.2.2. ar sertificētu radiācijas drošības ekspertu vai medicīnas fizikas ekspertu saskaņots telpas plāns (montāžas plāns)
- 5.2.3. sertificēta radiācijas drošības eksperta vai medicīnas fizikas eksperta atzinums
- 5.2.4. radiācijas drošības kvalitātes nodrošināšanas programma**
- 5.2.6. individuālo aizsarglīdzekļu pārbaudes pārskats vai iegādes apliecinājums, ja iegāde veikta pēdējo divu gadu laikā
- 5.2.7. mērinstrumentu saraksts, mērinstrumentu kalibrēšanas pārskats vai iegādes apliecinājums, ja iegāde veikta pēdējo divu gadu laikā
- 5.3.1. rīkojums par darbu vadītāja norīkošanu un informācija par darbu vadītāju
- 5.3.2. informācija par katru darbinieku, kas veic darbības ar ionizējošā starojuma avotu vai atrodas ionizējošā starojuma laukā

Valsts vides
dienests

Valsts nodevas maksājuma veikšana

- Valsts nodevu maksā ar pārskaitījumu pirms iesnieguma iesniegšanas vai maksājumu modulī e-pakalpojumā!
- Iesniegumam nav jāpievieno maksājuma apliecinājums, bet informācija par maksājumu jānorāda attiecīgajā e-pakalpojuma sadaļā (pirms iesniegšanas)
- Jāatcerās gadījumi, kad valsts nodeva nav jāmaksā!

Valsts nodeva nav jāmaksā *

Apliecinu, ka ir veikta valsts nodevas samaksa

maksājuma veids

maksājuma veikšanas datums *

Maksāt uzreiz, izmantojot maksājuma moduli
Samaksāts ar pārskaitījumu uz rekvizītiem

Maksāt

Saglabāt

Saglabāt un iesniegt

Valsts vides
dienests

Darbības ar iesniegumu (arī labošana)

- Iesnieguma statuss un darbības (skatīt arī lietošanas rokasgrāmatā)
- Ja VVD RDC pieprasa papildinformāciju, iesnieguma statuss tiek mainīts uz «gaida papildinformāciju» un iesniegumu ir iespējams labot
- Iesniegumu var kopēt līdzīgas situācijas gadījumā, bet iesniegumam ģenerēsies cits numurs. Šo iespēju nevajadzētu izmantot iesnieguma labošanai!
- Labojot jau iesniegtu iesniegumu, nedrīkst dzēst nost iepriekšējos pielikumus

Numurs	Datums	Statuss	Darbības
JSL#77	16.03.2021	Melnraksts	<ul style="list-style-type: none">LabotKopētDzēstIesniegt

Valsts vides
dienests

Aktualitātes radiācijas drošības jomā

**Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centra
22.04.2021. seminārs**

Valsts vides
dienests

Galvenās aktualitātes - vadlīnijas

Paveiktais (<https://www.vvd.gov.lv/lv/vadlinijas-licencesana-un-registresana>):

- Aktualizētas vadlīnijas Nr.7 un Nr.8 (zobārstiem) par iesniegumu sagatavošanu (01.02.2021.)
- Jaunas vadlīnijas Nr. 10 par pamatojumu darbinieku iedalīšanai A vai B kategorijā (23.03.2021.)

Plānotais šogad:

- tiks aktualizētas eksperta atzinuma un darba vietas monitoringa vadlīnijas Nr.1 un Nr.3
- Latvijas vides aizsardzības fonda projekta ietvaros tiks izstrādātas divas jaunas vadlīnijas par radiācijas drošības prasībām - radioaktīvo materiālu transportēšanā un rentgendefektoskopijā

Valsts vides
dienests

Galvenās aktualitātes - aptaujas

Paveiktais:

- 2020.gadā Latvijas vides aizsardzības fonda projekta ietvaros VVD veica apjomīgu klientu aptauju par apmierinātību ar veiktajām inspekcijām - kopumā operatoru viedoklis par VVD RDC ir pozitīvs

Plānotais šogad:

- Turpinās VVD klientu apmierinātības aptauja (tiek izsūtīta kopā ar izsniegto licenci/reģistrācijas apliecību), jauni jautājumi par e-pakalpojumiem
- Šogad no jūnija līdz septembrim LVAF projekta ietvaros "Latvijas fakti" veiks operatoru sabiedriskās domas aptauju par radiācijas drošību. Aicinām būt atsaucīgiem!

Valsts vides
dienests

Galvenās aktualitātes - vebināri

- Starptautiskās iestādes organizē vebinārus par radiācijas drošības jautājumiem <https://www.iaea.org/ns-webinars>; <https://www.iomp.org/iomp-school-webinars/>; <https://www.efomp.org/index.php?r=pages&id=webinars>
- Zobārstiem jaunas e-apmācības angļu valodā http://ns-files.iaea.org/training/rpop/Dental_Radiology/story.html
- Latvijas medicīnas inženierzinātņu un fizikas biedrības vebināri <http://www.lmifb.lv/Events.html>

Valsts vides
dienests

Galvenās aktualitātes - informācijas sistēmas

Plānotais šogad:

- nelielas izmaiņas mājaslapas reģistrā, kur publicētas licences un reģistrācijas apliecības (iespēja meklēt pēc uzņēmuma reģistrācijas numura, vienkāršoti meklēšanas kritēriji)
- tiek strādāts pie automātisku paziņojumu izsūtīšanas pirms licences darbības termiņa beigām
- tiks pilnveidota kontaktpersonu norādīšana e-pakalpojumā, paredzot arī pilnvaras termiņu (varēs norādīt termiņu, līdz kuram kontaktpersona var rīkoties operatora vārdā)

Valsts vides
dienests

Galvenās aktualitātes medicīnā

- VVD RDC 2020. gadā ārstniecības iestādēm izsūtīja aptauju par pacientu saņemtajām dozām mamogrāfijā un koniskā staru kūļa datortomogrāfijā (CBCT)
- Aptauju rezultāti tiek apkopoti un tiek gatavoti priekšlikumi pacientu dozu standartlīmeņiem publicēšanai VVD tīmekļa vietnē 2021.gadā

Valsts vides
dienests

Pirms semināra uzdotie jautājumi (1)

- Mēs plānojam pirkt rentgena iekārtu. Nav pieredzes par to, kas jādara, kā jāreģistrē šāda iekārta, ar kādu laika periodu jāreķinās un par visām tālākajām darbībām

Pirmais, ko aicinātu darīt, ir iepazīties ar vadlīnijām Nr.7 vai Nr.8 zobārstniecības jomā. Ja tomēr nav skaidrs, vai Jūsu plānotā darbība pakļaujas licencēšanai, reģistrēšanai vai paziņošanai, tad lūdzam rakstīt e-pastu, uz ko arī e-pastā nosūtīsim atbildi. Vienīgi radioaktīviem avotiem jāatcerās, ka jau pirms avota iegādes un piemēram ieviešanas Latvijā jau ir jābūt licencei vai reģistrācijas apliecībai, lai vispār iegādātos un pēc tam glabātu šādu avotu.

Valsts vides
dienests

Pirms semināra uzdotie jautājumi (2)

- Vai ir izmaiņas zobārstniecības rentgeniekārtu reģistrēšanā? Kā nokārtot pāreju dentālam RTG no lietošanas uz glabāšanu?

Līdz 2016.gadam visiem tika izsniegtas speciālās atļaujas (licences). Pēc iepriekšējās speciālās atļaujas (licences) darbības termiņa beigām attiecīgi jāsaņem reģistrācijas apliecība, ja darbojaties zobārstniecības jomā. Šī gada jaunās izmaiņas zobārstus ietekmē tikai tik daudz, cik jaunas iegādātas iekārtas glabāšanu, ja mēneša laikā pēc iegādes nav iespējams uzsākt to lietot, tad šāda glabāšana ir paziņojama. Bet ja iekārta Jums ir bijusi lietošanā un tagad, piemēram, remonta vai citu iemeslu dēļ to glabāsiet ilgāk nekā 3 mēnešus, tad jāveic grozījumi, izmantojot brīvas formas iesniegumu e-pakalpojumā un maksājot samazinātu valsts nodevu. Savukārt, ja tagad tikai uzsākat darbību ar zobārstniecības rentgeniekārtām, tad jāiesniedz iesniegums reģistrācijas apliecības saņemšanai.

Valsts vides
dienests

Pirms semināra uzdotie jautājumi (3)

- Kādā veidā notiek rentgeniekārtas nodošana citai iestādei un vai vajadzīga atkārtota licencēšana?

Ja iekārtu pārdodat vai nododat citam uzņēmumam un Jūs darbības ar jonizējošā starojuma avotiem vairs neveicat, jāiesniedz iesniegums licences vai reģistrācijas apliecības anulēšanai. Savukārt jaunajam operatoram, kas iegādājies iekārtu, jāsaņem jauna licence vai reģistrācijas apliecība, iesniedzot visus nepieciešamos dokumentus.

Valsts vides
dienests

Pirms semināra uzdotie jautājumi (4)

- Kas jāievēro, iegūstot atkārtotu licenci darbam ar JSA?

Jāatcerās, ka iesniegums atkārtotas licences saņemšanai - ar to domāts, ka Jūsu licencei tuvojas termiņa beigas - jāiesniedz laicīgi, jau trīs mēnešus pirms termiņa beigām. Nav jāsniedz tādi dokumenti, kas jau ir Radiācijas drošības centram un kuri atbilst šī brīža situācijai, piemēram, iekārtas montāžas plāns.

- Kas izstrādā montāžas plānu? Kas jāievēro?

Montāžas plānam ir jābūt saskaņotam ar radiācijas drošības ekspertu. Montāžas plānā jābūt informācijai par barjeru biezumu, materiālu, papildu aizsardzību, vadības telpu, plānoto dozu vai dozas jaudu darba vietā un jonizējošā starojuma avota plānoto noslogojumu. Šīs prasības ir noteiktas MK noteikumu Nr.65 4.pielikumā, kur ir iesniedzamo dokumentu uzskaitījums.

Valsts vides
dienests

Pirms semināra uzdotie jautājumi (5)

- Vai katru gadu ir jāiesniedz elektroniski datus (ikgadējo pārskatu) arī tad, ja nav izmaiņu darbībā? Vai ir iespēja saņemt atbildi, vai pārskats pieņemts vai nē?

Aicinām iepazīties ar aprakstu mājaslapā - pārskats jāsniedz tad, ja ir izmaiņas, bet tas nenozīmē tikai jaunu iekārtu vai darbiniekus, arī tad, ja iekārtai veiktas pārbaudes vai monitorings, darbinieki izgājuši radiācijas drošības kursus vai veselības pārbaudi, tātad izmaiņas ir bijušas. Ja, paņemot iepriekšējā gadā sniegto pārskatu, redzat, ka tajā ir aktualizējama informācija, tātad pārskats ir jāsniedz. Pēc pārskata izskatīšanas RDC nesūta atsevišķu e-pastu vai atbildi operatoram, bet e-pakalpojumu vietnē pārskatam tiek nomainīts statuss uz "pieņemts", tātad arī operatoram ir redzams, ka pārskata izskatīšana ir beigta. Ja redzat statusu "gaida papildinformāciju", tātad RDC ar Jums ir sazinājies telefoniski vai e-pastā, informējot, kas tieši pārskatā ir jālabo vai kāds skaidrojums ir jāsniedz.

Valsts vides
dienests

Semināra laikā uzdotie jautājumi (1)

- Vai iesniegto un pieņemto ikgadējo pārskatu var lejupielādēt un saglabāt?

Pagaidām nav iespējams, bet var sazināties ar RDC un e-pastā nosūtīsim pārskatu Word formātā.

- Vai ir nepieciešams ziņot RDC, ja pārvietojama nemedicīniskā rentgeniekārta tiek īslaicīgi izvesta no valsts, jo tiek plānota tās nosūtīšana uz remontu pie ražotāja? Vai ir kādas speciālas prasības, kas jāievēro, veicot šādas darbības?

Izvešanai uz Eiropas Savienības dalībvalsti, kā arī eksportam nav nepieciešama licence vai reģistrācijas apliecība. Pēc iekārtas remonta būs nepieciešams veikt darba vietas monitoringu.

- Ko nepieciešams iesniegt RDC, ja bagāžas kontroles rentgeniekārtu pārvieto uz citu ēku iestādes ietvaros?

Jāveic grozījumi par darbību veikšanas adreses maiņu, iesniedzot montāžas plānu, eksperta atzinumu un darba vietas monitoringa pārskatu.

Valsts vides
dienests

Semināra laikā uzdotie jautājumi (2)

- Vai sakarā ar jaunajiem noteikumiem ir jāaktualizē radiācijas drošības kvalitātes vadības programma un tā jāiesniedz saskaņošanai RDC? Saskaņošana arī notiek e-pakalpojumā?

Šādas prasības nav, bet aktualizētu un Jūsu apstiprinātu programmu saskaņošanai RDC var iesniegt inspekcijas laikā vai kopā ar iesniegumu grozījumiem, var sūtīt arī atsevišķi. Jā, var iesniegt caur e-pakalpojumu ar brīvas formas iesniegumu.

- Vai nepieciešams informēt RDC, ja mainās darbu vadītājs?

Speciāli nav nepieciešams, bet inspekcijas laikā vai kopā ar iesniegumu grozījumiem iesniedz arī aktuālo informāciju. Jebkurā gadījumā ikgadējā pārskatā norāda jauno darbu vadītāju. Darbu vadītājam jāatbilst MK noteikumu Nr.65 kvalifikācijas prasībām.

Valsts vides
dienests

Citi jautājumi

- Jautājumus par konkrētu situāciju, piemēram, licences nepieciešamību vai iesniedzamajiem dokumentiem, aicinām sūtīt uz VVD e-pastu pasts@vvd.gov.lv
- Ir iespējams sazināties arī ar konkrētiem RDC darbiniekiem <https://www.vvd.gov.lv/lv/strukturvieniba/radiacijas-drosibas-centra-licencu-un-registru-dala>
- Uz tikšanos VVD RDC ikgadējā seminārā par radiācijas drošības aktualitātēm oktobrī!

Valsts vides
dienests

26 33 88 00(24/7)

@videsdienests

#KOPĀ PAR TĪRU LATVIJU